

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2024 ел, 15 октябрь

г.Казань

КАРАР

№ 886

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Төбәк әһәмиятендәге комплекслы юнәлештәге «Свияжск» табигый дәүләт тыюлыгы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2005 ел, 14 гыйнвар, 1 нче карары белән расланган Төбәк әһәмиятендәге комплекслы юнәлештәге «Свияжск» табигый дәүләт тыюлыгы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Төбәк әһәмиятендәге комплекслы юнәлештәге «Свияжский» табигый дәүләт тыюлыгы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2005 ел, 14 гыйнвар, 1 нче карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 ел, 25 июль, 365 нче, 2009 ел, 19 июнь, 406 нчы, 2010 ел, 12 апрель, 256 нчы, 2011 ел, 14 апрель, 295 нче, 2012 ел, 9 февраль, 93 нче, 2012 ел, 2 май, 349 нчы, 2015 ел, 15 апрель, 253 нче, 2015 ел, 5 сентябрь, 637 нче, 2016 ел, 11 июнь, 398 нче, 2018 ел, 25 декабрь, 1223 нче, 2019 ел, 17 октябрь, 930 нчы, 2021 ел, 20 декабрь, 1255 нче, 2022 ел, 22 февраль, 152 нче, 2022 ел, 28 июль, 723 нче, 2023 ел, 22 март, 318 нче, 2023 ел, 30 ноябрь, 1536 нчы, 2024 ел, 19 август, 670 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләргә исәпкә алып) белән расланган Төбәк әһәмиятендәге комплекслы юнәлештәге «Свияжский» табигый дәүләт тыюлыгы турындагы нигезләмәгә, аны яңа редакциядә баян итеп, үзгәреш кертүгә (карарга теркәлгән).

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2005 ел, 14 гыйнвар, 1 нче
карары белән расланды
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2024 ел, 15 октябрь, 886 нчы
карары редакциясендә)

Төбәк әһәмиятендәге комплекслы юнәлештәге «Свияжский» табигый дәүләт
тыюлыгы турындагы нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Төбәк әһәмиятендәге комплекслы юнәлештәге «Свияжский» табигый дәүләт тыюлыгы (алга таба - тыюлык) төбәк әһәмиятендәге махсус сакланылучы табигать территориясе Зөя елгасы, Куйбышев сусаклагычының Свияжск култыгы һәм аның янәшәсендәге тугайлар участкалары табигый һәм ясалма экосистемаларын, промысел һәм сирәк төрдәге балыклар запасларын, уникаль табигый ландшафтны һәм биологик төрлелекне саклау һәм торгызу максатында төзелгән.

Тыюлык Татарстан Республикасының Зеленодольск һәм Югары Ослан муниципаль районнарында төзелгән, аның гомуми мәйданы 12 552,56 гектар тәшкил итә.

1.2. Тыюлык Татарстан Республикасының табигать-тыюлык фонды составына керә.

Тыюлыкның чикләре жирлектә махсус мәгълүмат билгеләре белән билгеләнә.

1.3. Тыюлык Татарстан Республикасының Биологик ресурслар буенча дәүләт комитеты (алга таба – Дәүләт комитеты) карамагында.

1.4. Тыюлыкка йөкләнгән бурычлар нигезендә, шулай ук тыюлык эшчәнлегенә идарә итү максатларында функцияләргә гамәлгә ашыру өчен Дәүләт комитетының структур бүлекчәсе тыюлык администрациясе төзелә.

1.5. Тыюлык чикләре һәм махсус саклау режимы үзенчәлекләре территориаль планлаштыру документларын эзерләгәндә, урман хужалыгы регламентларын һәм урманнарны үзләштерү проектларын эшлэгәндә, урман корылышы эшчәнлеген башкарганда һәм жирләргә инвентаризацияләгәндә исәпкә алына.

II. Тыюлык эшчәнлеген оештырганда Дәүләт комитетының төп бурычлары

2.1. Тыюлык эшчәнлеген оештырганда Дәүләт комитетының төп бурычлары:

биологик төрлелекне саклап калуны тәэмин итү;

әйләнә-тирә мохиткә хужалык һәм башка төр эшчәнлекнең тискәре йогынтысын булдырмау;

төбәк әһәмиятендәге махсус сакланыла торган табигать территорияләре системасын үстерү һәм камилләштерү.

III. Тыюлык эшчэнлеген оештыру буенча Дәүләт комитетының функцияләре

3.1. Дәүләт комитеты тыюлык эшчэнлеген оештыру буенча үзенә йөкләнгән бурычлар нигезендә түбәндәге төп функцияләргә гамәлгә ашыра:

хайваннар дөньясы объектларын саклау, янадан үрчетү белән идарә итү, хайваннар дөньясы объектларын файдалануны жайга салу;

төбәк эһәмиятендәге махсус сакланыла торган табигать территорияләрен оештыру һәм аларны файдалану өлкәсендә идарә итү, Татарстан Республикасы Кызыл китабын алып бару;

махсус сакланыла торган табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә төбәк дәүләт контроле (күзәтчелеге).

IV. Тыюлыкны махсус саклау режимы

4.1. Тыюлык территориясендә табигать комплексларына тискәре (зарарлы) йогынты ясый торган теләсә нинди эшчәнлек тыела, шул исәптән:

яңа торак пунктлар, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләре һәм коммерциягә карамаган яшелчәчелек ширкәтләр төзү, шул исәптән торак пунктларның, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренә һәм коммерциягә карамаган яшелчәчелек ширкәтләренә гамәлдәге чикләрен киңәйтү;

капиталь төзелеш объектларын, индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү өчен, шулай ук бакчачылыкны һәм яшелчәчелекне алып бару өчен жир кишәрлекләрен бирү һәм барлыкка китерү (гамәлдәге торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләре чикләрендә жир кишәрлекләрен бирүдән һәм барлыкка китерүдән, шулай ук әлегә Нигезләмәнең 4.2 пунктыдагы өченче абзацында каралган очраклардан тыш);

биналар, төзелмәләр, корылмалар, линия объектлары, инженерлык һәм техник коммуникацияләр төзү (торак пунктлар чикләрендә, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләре чикләрендә мондый төзелеш очракларыннан, әлегә Нигезләмәнең 4.2 пунктындагы икенче абзацында каралган очраклардан тыш);

автотранспорт чараларын һәм авыл хужалыгы техникасын торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренә гамәлдәге чикләреннән тыш юу; агызыла торган суларны, шул исәптән дренаж суларын агызу;

эгәр тыюлыкның табигать комплексларына зыян китерсәләр, гидрологик режимны үзгәртү, су ресурсларын эксплуатацияләү;

тыюлык эшчэнлегенә бәйле булмаган гидромелиорация һәм ирригация эшләрен башкару;

файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару, файдалы казылмалар ятмаларын эзләүне һәм бәяләүне, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү өчен жир асты байлыклары кишәрлекләрен геологик өйрәнүне һәм аларның яраклылыгын бәяләүне үз эченә алган геологик өйрәнүне үткәргү (әлегә эшчәнлекне тыюлык булдырылганга кадәр бирелгән лицензияләр буенча жир асты байлыкларыннан файдалану шартлары нигезендә гамәлгә ашырудан тыш);

агачларны, куакларны кисү һәм (яисә) үсемлекләр капламын бозу (урманнарны янгынга каршы төзекләндерү чараларын уздыру очраklarыннан тыш); урманнарны саклау, яклау һәм яңадан житештерү; табигать комплексларын һәм тыюлык объектларын саклау һәм торгызу максатларында; гражданныр куркынычсызлыгын тәмин итү, линия объектларын эксплуатацияләү куркынычсызлыгы буенча, шул исәптән аларны саклау зоналары киңлеген саклау буенча, линия объектларына техник хезмәт күрсәтү кысаларында реконструкцияләү, капитал ремонтлау, ремонтлау буенча һәм яңа линия объектларын төзегәндә;

1 апрельдән 31 июльгә кадәр бала чыгару-оя кору чорында кисүләү үткәрү;

барлык төрләрдәге калдыкларны урнаштыру, туфраklarны, грунтларны, жир өсте һәм жир асты суларын пычрату;

материалларны, грунтларны, карны туплау, торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренең гамәлдәге чикләрендәге материалларны, грунтларны, карны туплаудан тыш;

учаклар кабызу, корыган яфраklarны һәм үләннәрне яндыру;

туфрак катламын бозу, жир эшләрен башкару, моңа торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакча ширкәтләренең гамәлдәге чикләрендә туфрак катламын бозу, жир эшләрен башкару очраklarы керми; урманнарны, авыл хужалыгы чараларын янгынга каршы төзекләндерү, фәнни тикшеренүләү уздыру, линия объектларын эксплуатацияләү, фәнни тикшеренүләү уздыру чараларын башкару, шулай ук әлегә Нигезләмәнең 4.2 пунктының икенче абзацы нигезендә рөхсәт ителә торган объектлар төзүгә бәйлә очраklarдан тыш;

яшәү тирәлегеннән алып, хайваннар дөньясы объектларынан файдалану, шулай ук хайваннар дөньясы объектларына зыян китерү (хайваннар дөньясы объектларын фәнни максатларда, һәм һәм спорт аучылыгы максатларында файдаланудан, аларның санын жайга салу, шулай ук сирәк һәм юкка чыгу куркынычы яный торган хайваннар дөньясы объектларының популяцияләрен торгызу буенча чараларны гамәлгә ашырудан тыш);

промысел аучылыгы;

хайваннарның ояларын, өннәрен һәм башка яшәү урыннарын бетерү, шулай ук кыргый хайваннарны борчуга китерә торган башка гамәлләр кылу;

киртәләргә, аншлагларга, шлагбаумнарга, стендларга, чик баганаларына, күрсәткечләргә һәм башка мәгълүмат билгеләренә, эшләнгән экологик сукмаklarга, төзелмәләргә һәм корылмаларга зыян салу, агачларга язучулар һәм билгеләр төшерү;

кушымта нигезендә чикләрендә механик транспорт чаралары, мототранспорт чаралары, аз үлчәмле үзйөрешле суднолар йөрү һәм туктап тору, торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренең гамәлдәге чикләрендә механик транспорт чаралары йөрү һәм туктап торудан тыш; «Ял» коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәте һәм аңа гомуми файдалану юлыннан килү, шулай ук механик транспорт чаралары, юлсыз йөри торган мототранспорт чаралары, махсуслаштырылган техника, аз үлчәмле үзйөрешле суднолар йөрү һәм туктап тору;

махсус сакланыла торган табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә төбәк дәүләт контролен (күзәтчелеген) гамәлгә ашыручы органнарның;

тыюлык чикләрендә вәкаләтләрен гамәлгә ашыра торган башка дәүләт һәм муниципаль органнарның;

линия объектларына һәм инженерлык-техник коммуникацияләргә хезмәт күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру, фәнни тикшеренүләрне үткәрү, шулай ук аварияләрне, табигый бәла-казаларны һәм гадәттән тыш характердагы башка хәлләрне бетерү чараларын үткәрү өчен файдаланыла торган;

аучылык хужалыгы килешүләре нигезендә хайваннар дөньясыннан файдалануны гамәлгә ашыручы юридик затларның, индивидуаль эшмәкәрләренң;

шартнамәләр нигезендә тыюлык территориясендә хезмәт күрсәтүче юридик затларның, индивидуаль эшмәкәрләренң;

тыюлыктагы табигать комплексының экологик тигезлеген боза торган, тыюлык территориясенң экологик кыйммәтен киметә яки хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының сакланыла торган объектларына һәм аларның яшәү тирәлегенә зыян китерә торган башка эшчәнлек төрләре.

4.2. Тыюлык территориясендә, Дәүләт комитеты белән килештереп, түбәндәгеләр рөхсәт ителә:

тыюлык булдыру максатларына ирешүгә һәм аның төп бурычларын хәл итүгә юнәлдерелгән эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектлар төзү һәм реконструкцияләү; капитал төзелеш объектлары, гидротехник корылмалар, инженер-техник коммуникацияләр, линия объектларын тыюлыкның чигеннән читтә урнаштыру вариантлары булмаган очракта әлеге яңа объектларны төзү; капитал төзелеш объектларын, гидротехник корылмаларны, инженерлык һәм техник коммуникацияләрне һәм линия объектларын реконструкцияләү, капитал ремонтлау һәм әлегрәк төзелгәннәрен ремонтлау;

бу пунктның икенче абзацы нигезендә төзүгә рөхсәт ителә торган объектларны төзү өчен жир кишәрлекләре бирү;

жир кишәрлекләрен һәм су объектларын экологик реабилитацияләү, жир кишәрлекләрен рекультивацияләү;

үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы объектларын, шул исәптән Россия Федерациясе Кызыл китабына һәм Татарстан Республикасы Кызыл китабына кертелгән төрләрне, шулай ук аларның яшәү тирәлегенә мохитен саклау чараларын гамәлгә ашыру;

үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы объектларының, шул исәптән Россия Федерациясе Кызыл китабына һәм Татарстан Республикасы Кызыл китабына кертелгән төрләренң яшәү тирәлегенә шартларын яхшыртуга ярдәм итә торган профилактика чараларын үткәрү;

су объектларының яр бие яклау полосалары чикләрендә һәм хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлегенә буларак аеруча кыйммәтле булган кишәрлекләрдә камыш эзерләү һәм чабу;

урманнарны саклау, яклау һәм яңадан үстерү чараларын үткәрү, урманнарны яклау буенча профилактик чаралар, санитария-савыктыру чаралары, шул исәптән һәлак булган һәм зыян күргән урман утыртмаларын кисү (1 апрельдән 31 июльгә кадәр ояда утыру һәм балалар чыгару чорында агачлар кисүдән тыш);

биотөрлелекне, табигать объектларын һәм комплексларны өйрәнүгә һәм торгызуга юнәлдерелгән фәнни тикшеренүләр үткәрү, шулай ук археологик мирас

объектларын ачыклау, өйрөнү һәм саклау максаты белән археологик кыр эшләрэн башкару;

экологик туризмны гамәлгә ашыру;

төбәк геологиясен өйрөнү;

печән чабу, мал-туар көтү;

умарта оялары һәм умарталыклар урнаштыру.

4.3. Тыюлык территориясендә хужалык эшчәнлеге бу Нигезләмәгә һәм житештерү процессларын гамәлгә ашырганда, шулай ук «Хайваннар дөньясы турында» 1995 елның 24 апрелендәге 52-ФЗ номерлы Федераль законның 28 статьясы нигезендә расланган транспорт магистральләрэн, торба үткәргечләрне, элемтә һәм электр тапшыру линияләрэн эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау таләпләрэнә таянып гамәлгә ашырыла.

V. Жир кишәрлекләрэннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә

5.1. Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә «Жир кишәрлекләрэннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторын раслау турында» 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы нигезендә тыюлык чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрэннән рөхсәт ителгән файдалануның түбәндәге төп төрләрә, әгәр алар әлегә Нигезләмәнә IV бүлегендәге таләпләрәнә каршы килмәсә, рөхсәт ителә:

төп эшчәнлек төрләрә:

үсемлекчелек (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрә чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.1);*

бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культураларын үстерү (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрә чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүен алып бару өчен бирелгән жирләрдә) (1.2*);

яшелчәчелек (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрә чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.3*);

тонлаштырылган, дару, чәчәк культураларын үстерү (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрә чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүен алып бару өчен бирелгән жирләрдә) (1.4*);

бакчачылык (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрәнә гамәлдәге чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.5*);

терлекчелек (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрәнә гамәлдәге чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.8*);

кошчылык (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрәнә гамәлдәге чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.10*);

---

* Код билгеләнеше Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә «Жир кишәрлекләрэннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторын раслау турында» 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрэннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы буенча.

умартачылык (Дәүләт комитеты белән килештереп) (1.12*¹¹);

шәхси ярдәмче хужалык алып бару (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрененң гамәлдәге чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.16*);

питомниклар (торак пунктлар һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләрененң гамәлдәге чикләрендә, шулай ук авыл хужалыгы житештерүе өчен бирелгән жирләрдә) (1.17*);

печән чабу (Дәүләт комитеты белән килештереп) (1.19*);

авыл хужалыгы терлекләрен көтү (Дәүләт комитеты белән килештереп) (1.20*);

индивидуаль торак төзелеше өчен (торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакча ширкәтләрененң гамәлдәге чикләрендә) (2.1*);

шәхси ярдәмче хужалык (йорт янындагы жир кишәрлеге) алып бару өчен (торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакча ширкәтләрененң гамәлдәге чикләрендә) (2.2*);

коммуналь хезмәтләр күрсәтү (Дәүләт комитеты белән килештереп) (3.1.1*);

фәнни тикшеренүләр үткәру (Дәүләт комитеты белән килештереп) (3.9.2*);

табигатьне танып белү туризмы (Дәүләт комитеты белән килештереп) (5.2*);

аучылык һәм балыкчылык (Дәүләт комитеты белән килештереп) (5.3*);

элементә (Дәүләт комитеты белән килештереп) (6.8*);

табигать территорияләрен саклау (9.1*);

тарихи-мәдәни эшчәнлек (Дәүләт комитеты белән килештереп) (9.3*);

агач эзерләү (Дәүләт комитеты белән килештереп) (10.1*);

урман плантацияләре (Дәүләт комитеты белән килештереп) (10.2*);

су объектларыннан гомуми файдалану (Дәүләт комитеты белән килештереп) (11.1*);

су объектларыннан махсус файдалану (Дәүләт комитеты белән килештереп) (11.2*);

гидротехник корылмалар (Дәүләт комитеты белән килештереп) (11.3*);

территорияне төзекләндерү (Дәүләт комитеты белән килештереп) (12.0.2*);

яшелчәчелек алып бару (торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакча ширкәтләрененң гамәлдәге чикләрендә) (13.1*);

бакчачылык алып бару (торак пунктларның һәм коммерциягә карамаган бакча ширкәтләрененң гамәлдәге чикләрендә) (13.2*);

эшчәнлекнең ярдәмче төрләре:

автомобиль юлларын урнаштыру (Дәүләт комитеты белән килештереп) (7.2.1*);

торба үткәргеч транспорт (Дәүләт комитеты белән килештереп) (7.5*);

VI. Тыюлык территориясендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик максималь параметрлары

6.1. Тыюлык территориясендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик максималь параметрлары:

биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның иң чик биекlege – ике кат;

жир кишәрлеге чикләрендә йорт салу проценты – иң күбе 50 процент.